

Izhaja
10. in 25 dne
vsakega meseca.
Stoji za
celo leto 3 gld. —
pol leta 1 „ 60
četrt „ — „ 80
Posamezne štev.
15 kr.

Oznaniła
ikrat natisnena
od vrste 15 kr.

Naročnina,
oznaniła in reklamacije
pošiljajo se
upravnističu
v Maribor.

Odrpte rekla-
macije so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasilo

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
uredništvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8.

Pismom,
na katera se želi
odgovor,
naj se pr dene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se neoziramo.

Nefrakvizna pisma,
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
scens poslane knjige
se ne vračajo.

Naša organizacija.

VII.

Dasi je naše delovanje v šoli vzvišeno in dokaj mučno, ga vendar navadno ljudstvo ne vé in ne more primerno ceniti, kajti nima merila zanj. Lajik ceni samo po zunajnostih: gladko čitanje, lepa pisava in spretno računanje; vendar še tukaj pripisuje lepe uspehe večinoma le bistrim glavicam, pomanjkljivosti pa reže na naš rovaš, prav kakor stori to pri svojem vinskem pridelku. Kadar je nabral namreč dobro kapljico, pravi: „Takega smo pridelali“, če ima pa kislico: „Takega nam je Bog dal“.

Marsikje se že hvalijo, da imajo pridnega, dobrega, veselega, postrežljivega itd. učitelja, a pri vsem tem ne spoznajo, kaj mora učitelj v šoli storiti in koliko je dober učitelj vreden. Vrh tega pa še ljudstvo večkrat ne vé ločiti važnejše od manj važnega. Poznal sem učitelja, ki je bil v šoli jako slab, a je umel v cerkvi veselo orgljati in ljudstvo je bilo zadovoljno z njim. Njemu je sledil boljši učitelj, pa slabejši orgljavec in narod ga ni maral. Kratko, sè samim delovanjem v šoli, in naj bo še tako vestno, si učitelji kot stan še dolgo ne pridobimo pravega ugleda, tudi tedaj ne, če se nam gmotno stanje izboljša.

Le kdor se z vzgojo otrok dosledno peča in jo skrbno zasleduje, more, če je primerno izobražen, približno ceniti učiteljevo delovanje. Predno bo pa naše ljudstvo dospelo do te stopnje, poteče še mnogo vode v morje in če hočemo sebi in šoli priboriti primeren ugled, nastopiti nam je drugo pot: delovati moramo tudi zunaj šole, pokazati moramo ljudstvu, da učitelji nismo samo pijavke, živeče ob njegovih krvavih žuljih, temveč le njega del, ki zastavlja svoje moči tudi veseljnosti v prid. Prilike v to nam ne manjka in tudi uspehi ne bodo izostali, če bo naše delovanje le dovolj nesebično.

Povsod živijo n. pr. ljudje, ki niso dovolj pismouki, da bi si mogli prejete dopise tolmačiti in jim odgovarjati, ne upajo si pismu naslova napisati, ne znajo denarja odposlati itd. V vseh teh stiskah zatekajo se navadno k raznim pisačem, ki jih mnogokrat dobro oskubijo, po vrhu pa še delo slabo opravijo. Koliko ugleda si pridobi učitelj, če ljudstvo vé, da mu on te drobnosti rad in brezplačno stori. Res nam pridejo taki prošnjiki večkrat o nepravem času, ko smo z delom preobloženi, a nikar ne bodimo nevoljni. Če ne morejo priti drugokrat, storimo jim uslugo takoj, ali se pa pošteno opravičimo in jim svetujemo, kam se naj obrnejo. Samo po sebi je umevno, da se šolski pouk s tem ne sme motiti. Marsikoga bomo lahko naučili, da bo drugikat znal opra-

viti sam in ta nam bo odvezel tudi nekaj posla pri drugih, ker ljudstvo ne hodi rado k gospodu, če je še tako prijazen in postrežljiv. A rečem še enkrat, ne jemljimo za take usluge ničesar, temveč dajmo raji, če treba, še papir, ovitke, pečatni vosek in druge podrobnosti na vrh. Dobro vem in čutim, da nima učitelj kaj darovati, vendar ljudstvo naj tega kolikor mogoče ne vidi; našemu osebnemu, posebno stanovskemu ugledu pa moramo tudi nekaj žrtvovati.

Nadalje nam ponujajo sadjarstvo, vinarstvo, živinoreja in razna društva in podjetja obširno polje. To je tim hvaležnejši posel, ker imajo ljudje od nja gmoten dobiček. Pomnimo pa, da naš ugled ni od tega odvisen, s čim se kedo peča, temveč **kako** se peča, torej od uspehov. Slabo oskrbovane drevesnice in trtnice n. pr. učitelju mnogo več škodujejo nego koristijo. Umljivo je torej, da vsakdo izmed nas ne bo mogel delovati v vseh navedenih strokah, a stori naj, kar dobro ume. So pa posli, kakor škropljenje trt, pokončevanje škodljivcev i. dr., o katerih se vsakdo lahko dovolj pouči. — Če spoznamo, da je ljudstvu v tej ali oni stroki treba pouka, katerega mi sami ne moremo podati, pa povabimo tovariša, ki je v tem bolje podkovan, da je pouči. Naj nam pri tem ne bo skrb za svoj osebni ugled, češ, ljudstvo bo videlo, da ta več zna, kakor jaz: posamezne osebe morajo se podrediti skupnosti. Sicer pa naj javno kot govornik nastopa le oni, ki more tudi lepo govoriti.

Naš narod snuje si sedaj tudi prav marljivo razna društva; posebno bralna društva se prav hvalevredno množijo. Bodimo pri teh verni pomočniki in skrbimo, da se kolikor največ mogoče ukrepijo in razvijajo, a ne izkoriščajmo jih drugim v škodo. Ustanovilo se je nekje bralno društvo s članarino po 1 gld. na leto ter si naročilo mnogo časopisov. Gospodje, — a ne samo učitelji — so takoj ustavili naročnino svojim listom ter jemali društvene na dom, kmetje pa, ki se za časopise itak niso mnogo brigali, jih še brati niso mogli, kadar so nalašč za to prišli v društveno sobo. Dolgo pa to ni trajalo, kmetje so se naveličali gospodom plačevati časnike in društvo je zaspalo v sramoto gospodom, ki so je ustanovili. — Po nekod je lepa navada, da gospodje svoje liste brezplačno prepuščajo bralnim društvom, storimo to tudi mi po svojih močeh!

Taka društva nudijo nam lepo priliko, da izpregovorimo starišem tu in tam tudi o šoli, o nje važnosti in njenih težavah; izkoristimo jo! Ne zabimo pa pri tem še naše dolžnosti, da moramo skrbeti tudi za splošno nadaljno izobrazbo odraslih. Kdor ima dar govorništva, vnamaj ljudstvo za napredek! Posebno koristno bi bilo, ko bi se mi poučili o važnejših zakonih — davčni zakon — in jih pri takih prilikah ljudem razlagali.

A tudi samo nam namenjena podjetja pomnožujejo naš ugled, bodisi neposredno, ko nas varujejo očitne bede, bodisi posredno z lepim uspevanjem. Žal, da imamo teh tako malo!

Kaj si naj drugi o nas mislijo, če opazijo, da glasilo „Zaveze“ v gmotnem oziru hira? Kako naj sodijo ljudje o naših zmožnostih, če ne moremo niti „Knjižnice za mladino“ oskrbovati s primerno hrano in je ne postaviti na trdne noge, če ne more vsa slovensko učiteljstvo redno vzdrževati svojega koledarja itd.? Vsega tega pač ne smemo pripisovati svoji revščini!

Preveč separatisti smo in ne umemo delovati za vesoljnost in ne se vesoljnosti podrežati! Od kod bi sicer izviral razna konkurenčna podjetja, ki so morebiti posameznim delom v korist, a skupnosti v kvar? Saj je baje na Spodnjem Štajerskem še okraj, kjer se zbirajo učitelji vedno tako, da se družijo le po „šaržah“ in gospodje nad—učitelji še bojda na sliki niso hoteli biti zraven svojih „podložnih“.

Dokler bodemo tako malenkostni, ostali bodemo pač vedno le ptujci med svojimi!

Idejalist.

Nekaj o petju.

(Govoril pri zborovanju učiteljskega društva za mariborsko okolico dne 3. februarja meseca 1898. l.
Dav. Lesjak.)

Metodika zelo napreduje. Mnogo dobrih metodičnih knjig je na razpolago, v katerih se nam predočujejo pota, po kojih nam je hoditi, da je pouk v tem ali onem predmetu uspešnejši. Tudi o pouku v petju se je v tem oziru mnogo pisalo v metodičnih knjigah in strokovnih listih. Napotil sem se pa, ta predmet danes razpravljati iz teh-le razlogov: I. Naj vas, cenjeni tovariši, moje skromne besede opetno spomnijo, da je petje velevažno vzgojno sredstvo; vzgoja pa je prvi in najpomembnejši smoter ljudske šole; to se je že od nekdaj naglašalo, to velja posebno v današnjih burnih časih. — II. Hočem podati nekaj metodičnih opazk in III. hočem odgovoriti vprašanju: koliko se naj v ljudski šoli poje in s tem predlagati, da bi tudi pri obravnavi tega predmeta nekako edino postopali, kakor se je to že zgodilo pri drugih predmetih. To je tedaj namen mojemu kratkemu podavanju.

O pomenu petja in njegovem mogočem vplivu na človeka mi ni treba mnogo govoriti, saj ste o tem vsi prepričani. Kakor je jezik ali govor tolmač našega mišljenja, razuma, tako je pesem tolmač našega čutenja — jezik našega srca. Kako čarobno vpliva godba, posebno pa pesem na naše srce, o tem ste se že mnogokrat prepričali. Ako zaslišiš teške in tužne akorde nagrobnice, postaneš nehoté tužen, ako si bil prej morebiti vesel in rajnega, kateremu velja nagrobnica, niti poznal nisi. In zopet naopak: ako prideš v veselo družbo, pa si „slabe volje“, razjasni se ti resen in čmerikav obraz v prijazen, sladak nasmehljaj, ko ti zveni na ušesa vesela in lepa pesem.

Vpliv pesmi pa ni samo hipen, on je trajen. Pesem stori človeško srce „mehko“ ali „dobro“. Človek pa, ki ima dobro ali mehko srce, nam je simpatičen, tak človek ne more storiti huđega dela. Ženski je že narava dala mehko srce; menda je tudi to vzrok, da se ne nahaja toliko hudodelnikov ženskega, kakor moškega spola. Ko bi imeli pred sabo statistiko hudodelcev, tatov, roparjev, morilcev itd., gotovo bi našli med njimi prav malo pevcev in godev.

Pri pevskem pouku moramo otroka 1. za petje navdušiti, 2. ga peti učiti. Navdušiti nas more za kakšno stvar le tisti, ki je sam navdušen za dotično stvar. Ravno tako in še bolj velja to načelo pri pevskem pouku. Učitelj, ki ni pevec, ne godec in za ta predmet ni navdušen, naj prepusti pouk v petju svojemu tovarišu pevcu. Le kar pride iz srca, najde tudi pot v srce. Z veseljem, z navdušenjem je treba začeti vsako delo; tedaj je gotov tudi dober uspeh. Če velja kje to pravilo, tako pred vsem pri petju. Mogoč je vendar-le ta-le redek slučaj. Vsak od Vas se je že gotovo prepričal, da v neki pevski uri ni mogoče zbuditi v učencih pravega veselja do petja. Morda manjkajo boljši pevci, ali je v šolski sobi neznosna poletna soparica, mogoče tudi, da so učenci prej preveč duševno delali, dolgo skupno brali. Učitelj naj poskuša peti vesele, lahke pesmi; ako tudi tedaj ne gre, pa naj preloži pevsko uro. Siliti otroka k petju je kvarljivo, drugo uro bode ti pel s tem večjim veseljem. Ta slučaj pa je redek; prej se pojavi to pri računanju ali slovniškem pouku.

Drugič, sem rekel, moramo otroka peti učiti. Mnogo je učiteljev, ki pravijo: ta in ta učence nima posluha, on ne zna peti. Pustijo ga pri miru in mu celo zapovejo, da mora tih biti, kadar se poje, češ, da drugih ne moti. To postopanje pa je krivo. Vsak normalno razvit otrok je sposoben za pevski pouk. Čudno je, da hočemo od vsakega otroka, ki vstopi v šolo, zahtevati, da bi moral kakšno pesen precej peti, ko smo mu

jo parkrat zagodli ali zapeli. Ali zna učenec soštevati, če mu prej sto in stokrat pokažemo in razjasnimo to operacijo, ali zna učenec takoj zgovoriti besedo, če smo mu prej še tako dolgo kazali posamezne črke? O vsakem drugem predmetu smo prepričani, da se le počasi, s pravim metodičnem postopanjem in mnogokrat z velikim trudom pride do smotra; peti pa bi moral vsak otrok že prej znati, ko v šolo pride. — Kakor pa se nekateri učence hitro nauči šteti, drugemu pa stvar dolgo ne gre v glavo, tako tudi zna nekateri učence pesem zapeti, ko jo je dva- ali trikrat slišal, drugi pa še le morda čez en mesec.

Pa ne samo posamezni učenci se smatrajo nesposobnim za petje, večkrat se obsodi celo vsa šola, ves kraj. Tako trdijo nekateri, da se s pohorskimi otroci ne dá mnogo doseči v petju. Nekoliko pritrdim temu. Sam poučujem sedem let pohorsko dečo in trdim, da se ne dá toliko doseči v petju, kakor kjerkoli drugod. Temu je pa krivo edino to, da Pohorci sploh ne pojejo. Da se ne kratkčasijo s tem najlepšim veseljem, je neka naravna posledica. Prvič stojé poslopja posamezno; vasi na Pohorju ni, kjer bi se otroci in odrasli zbirali in prepevali. Drugič je delo, katero Pohorci opravljajo tako težavno, da pač zraven prepevati ni mogoče. Kako je pa drugod? Fantje gredó zjutraj kosit ter gredé pojejo; ko se vračajo zvečer, tudi pojejo. Dekleta gredó sušit, plet, žet, na zelnik, ali predejo in navadno zraven prepevajo. Pastirji pasejo bližje skupaj, združijo se in pojejo. Tako se vselej in povsod poje. Z odraslimi pa se tudi otroci navdušujejo in učijo peti. Dasi so razmere na Pohorju take, kakor sem jih opisal, ne sledi iz tega še nikakor, da bi bili pohorski otroci nesposobni za pevski pouk. Tudi tukaj dosežemo lepih uspehov, seveda z večjim trudom, kakor na šolah z ugodnejimi razmerami.

Kako pa se naj torej poučuje petje? Ne bom vam tega na dolgo razpravljaj, saj ste sami učitelji, jaz pa tudi nisem mojster, ki bi vam kazal le edino prava načela; mnenja, ki jih izrazim, so subjektivna.

Pred vsem si zapomnimo to-le, dragi tovariši: vsi učenci se morajo učiti vsakega predpisanega predmeta — torej tudi petja. Ta načela je zapisal pred davnim časom oče moderne pedagogike Komensky. Na nižji in srednji stopnji morajo vsi učenci peti. Ako pa tisti učenci, katerih boginja petja ni posebno obdarovala s svojimi prekrasnimi, nebeškimi darovi, res preveč kažejo svoje „mogočne“ soprane, alte ali celo malo zamolkle base, tedaj jim pa prav ljubeznivo povejmo, naj malo tišje pojejo, češ, da je to mnogo lepše. Utemeljujem pa to postopanje s prepričanjem, da so se učencem, o katerih bi prej niti mislil ne bil, da bodo znali kedaj kakšno pesem vsaj za silo zapeti, nakrat odprla ušesa in so precej dobro peli — vsaj v zboru. Z vstrajno, večletno vajo je mogoče nekaj doseči. Saj je učencev, ki več let ne pojmijo številne vrste, ne znajo spajati črk; nakrat pa se zabliška v njih malo trdih glavicah in stvar gre vsaj za silo od rok. Ako bi zanemarjali učenca, kojemu ne gre računanje hitro v glavo, in se sploh zanj ne bi brigali, potem je pač mogoče, da ne bo nikdar nič znal.

V obče se naj poje bolj tiho, kajti tih glas je vedno čistejši in naše uho je zanj občutljiveje; ložje se zasledi tudi napačno pojoči učence.

Pevska ura naj se le porabi za priučitev novih pesmi, za slušne, taktne in glasovne vaje. Kedaj se pa naj ponavlja? — Časa se že najde. Mnogokrat je učitelj v zadnji uri 5 ali 10 minut prej gotov z obravnavo kakšnega predmeta. Ker ni vredno začeti z novim delom, pa naj učitelj tiste minute porabi za ponavljanje pesmi. Kako veselje jim s tem naredimo! Veseli zapustijo šolo in z veseljem pridejo drugi dan v šolo. Učitelj je vsaj četrt ure pred začetkom že v učni sobi, učenci pa tudi. Kaj naj delajo učenci? Pravi se, naj se pripravljajo za uk. Kamenček ali svinčnik se hitro ošpiči.

Domačih nalog ne sme učence v šoli pisati. Da bi pa učenci pred začetkom nika morali računati ali se učiti česa drugega, tega nikakor ne zahtevam in najmanje pred začetkom popoldanskega ponka. Po mojem mnenju je najbolje, ako tedaj učenci pojejo. Ako učenci vedo, da jim tega ne zabrani učitelj, začnejo sami peti, ne da bi jih spominjal učitelj. In če včasih vzamemo 5 minut učne ure, v kateri se piše, in kakšno pesem zapojemo, mislim, da nam tega ne bo zameril niti sam naučni minister. Na ta način zbudimo v učencih pravo veselje do petja; sami radi pojejo, ne da bi jih silili.

Učitelj naj bode oprezen pri izbiranju učne tvarine — pesmi. Pesmi, katerih intervali presegajo sekste, septime ali celo oktave, naj se ne pojejo, sicer nasprotujemo občeveljavnemu pedagoškemu načelu: od lažjega do težjega.

Najboljše je, ako je pesem vzeta iz nazornega nauka. Koncentracija! S kakim navdušenjem ti zapoje otroci Slomšek-ovo pesem „Vojaci na potu“, ako si v slednji zgodovinski uri govoril o turških vojskah in učencem razjasnil, da so Slovenci v tisti dobi gotovo toliko trpeli, kakor marsikateri drug ošaben narod, da so več sto let prelivali kri za svojo rodno zemljo. Zda jih bo navdušila kitica:

Le naj ropoče in bobni,
Iz tisoč topov naj gromi,
Naj krogle križem švigajo,
Slovenci ne pobegnejo.

Veliko se greši s tem, da se pojejo suhoparne pesmi, ki ne segajo do srea. Besedilo je večkrat lepo, napor pa jako ukoren, prazen in zopern. Je skladatelj, ki mislijo, da je za ljudskošolsko pesem vsak napev dober.

V ljudski šoli prevladuj narodna pesem!

Slovenski učitelji se le izogibljimo težkih, umetnih pesmi, ker imamo toliko krasnih narodnih. Vsi pa veste, kako radi pojejo otroci narodne pesmi in kako hitro se jih nauče. „Za življenje se učimo!“ Tudi peti ne učimo samo za to, da se izpolni pevska ura. Nobena pesem pa ne ostane tako trajno v spominu, kakor narodna. V tem oziru jo je gosp. G. Majcen dobro pogodil, da je uvrstil v III. zvezek svoje zbirke lepo število narodnih. Nedved-ov „Slavček“ pa nam kaže neko neopravičljivo uboštvo, ker mrgoli v njem nemških prestav, dasi imamo Slovenci mnogo več in lepših narodnih pesmi. Čemu na tuj zelnik hoditi, ako ni sila?

Ker učitelj morda ne more v tisti legi peti, v kateri je pesem zapisana, igra dotično pesem, kakor je navada na goslih. Na nižji in srednji stopnji ne bo mogel učitelj dostikrat goslij odložiti, kajti posluh še ni tako izvežban, da bi učenci ne padli ali sploh ne zavozili z glasom. A na višji stopnji se pa mora bolj upoštevati učenčeva samostojnost. Mnogokrat pojejo učenci izvrstno, dokler jih učitelj spremlja; ako jim pa reče: zapojte pesem x! tedaj pa pridejo večkrat učenci z učiteljem vred v zadrego. Tudi učenci naj večkrat posamezno pojejo. — Slaba je tudi navada, ako učitelj na višji stopnji vselej pesem intonira. Kdo bo pa učence na paši intoniral? — K samostojnosti nam je vzgajati mladino. Učitelj reci: peli bomo pesem x; kako boš začel? Najbolje je, ako zapoje učence prvi motiv (misel), samo eden glas velja za izobražene pevce.

Zda pa si še oglejmo, kaj zahteva zakoniti učni načrt in sicer za tri- in štirirazrednice. Trirazrednica: I. razred: vežbanje sluha in glasa; razločevanje glasov po višini oziroma nižini, dolgosti in jakosti; učenci se naj naučijo nekaj navadnih pesmi, v katerih so intervali primerni učenčevi starosti. II. razred: učenci se naj učijo enoglasnih pesmi po posluhu. III. razred: učenci se naj učijo eno- in dvoglasnih pesmi po posluhu in se

naj seznanijo z notnim zistemom. — Štirirazrednica: I. in II. razred: kakor prej; III. razred: spoznavanje not; učenci se naj učijo enoglasnih pesmi po posluha in na podlagi not. IV. razred: učenci se učijo eno- in dvoglasnih pesmi na podlagi not.

Gledé na predpisane zahteve pripomnim to-le: Kolikor so meni razmere znane, se nikjer ne ustreže zakonitim terjatvam. Ta nedostatek se pa mora nekoliko grajati, nekoliko udobravati. Nikakor ni prav, da preziramo skoraj popolnoma vaje posluha, glasa in takta. Nikakor tudi ni prav, ako se učenci prav nič ne seznanijo s sestavo not. Z druge strani, sem rekel, mora se ta nedostatek udobravati. Da z drugo trditvijo ne pobijem prve, moram stvar pojasniti. Jaz vsekakor nasprotujem mnenju, da bi bilo mogoče v ljudski šoli peti pesmi po notah. Po notah peti sem za silo znal šele na učiteljišču, dasi sem obiskoval mestno ljudsko in meščansko šolo. Potem pa bi se naj v IV. razredu štirirazrednice pelo na podlagi not? — Prebral sem najnovejšo metodiko pevskega pouka, ki je izšla pred kratkem v Pichler-jevi zalogi in čital sem v tej sicer dobri knjigi, da naj poznajo učenci v prvem šolskem letu že šest not, zvišalno znamenje \sharp , s piko podaljšane note, četrтинke in osminke, vezilno znamenje itd. V četrtem šolskem letu naj že poznajo *c*, *f*, *b*-dur-lestvico. Na višji stopnji seznanijo se tudi učenci z *mol*-lestvicami in sicer z melodičnimi in harmoniškimi. Ne trdim, da ni mogoče tega doseči. Toda imeti mora vsak razred eden oddelek in v vsakem oddelku sme biti 25 ali k večjemu 30 res nadarjenih učencev. Takih šol pa — meni se zdi — pri nas ni. Iz tega sledi, da zakonit učni načrt ne more biti merodajen. Jaz trdim: glavna reč je pesem; otroci se naj naučijo neko število pesmi precej dobro in samostojno peti, in naj se ne prezirajo slušne, glasovne in taktne vaje; v III. razredu trirazrednice in v IV. razredu štirirazrednice pa se naj otroci kolikor mogoče seznanijo tudi s sestavo not. Kdor se hoče nadalje izobraževati, mora itak od kraja začeti; kmetu oziroma našemu obrtniku pa note niso neobhodno potrebne.

Koliko pesmi se naj otroci v prvem letu naučé? Zakoniti učni načrt ne pové o tem ničesar. Dobro bi pa bilo, ko bi se tudi v tem oziru nekako zedinili. Jaz predlagam sledeče: Na nižji in srednji stopnji tri- in štirirazrednic naj pojejo učenci po 10, na višji stopnji pa po 12 pesmi na leto in sicer v turnusih. V 2. oddelku se učenci dolgočasijo, ako morajo dve leti ene in iste pesmi peti. Pregledal sem na naši šoli tednice 10 let nazaj in sem našel, da se je vselej pelo več kakor 10 pesmi na leto. Število, ki sem je predlagal, je torej minimalno. Zdaj pa računimo: na štirirazrednici: v I. razredu 10, v II. razredu 20, v III. razredu 24, v IV. razredu 24 = 78 pesmi. Ako odračunimo od teh 28 takih, ki so izstopivšemu dečku ali dekletu preotročje in ki mu ne ugajajo, zna še vendar 50 pesmi. S tem pa smemo biti zadovoljni.

Tudi podrobni učni načrt toplo priporočam, vsaj za posamezne šole, ako ne za cel okraj, n. pr.:

Trirazrednica, I. razred, prvi turnus: Veselo, Veseli otrok, I, u, e, o, a, Zvonček, Telovadska, Kmet, Deček in ptica, Drevesce, Snežec, Cesarska.

Drugi turnus: Zgodaj vstanem, Otrokovo domoljubje, Ptica, Kadar pridejo vojaki, Studenček, Kosec, Lipa, Kovač, Zlati čas, Cesarska.

II. razred, prvi turnus: Pomladanska, Na vrtu, Rožici, Zjutraj, Zvonikarjeva, Ljubo doma, Urbanova, Popotnik, Pri jaslicah, Cesarska.

Drugi turnus: Pomlad, Večerno solnce, Seničja tožba, Lahko noč, Kmet, Zdihljeji slepega, Moj dom, Vožnja na saneh, Lavdon, Cesarska.

III. razred: a) Cesarska se ponavlja, Zadovoljnost, Planinar, Solnce éz hribček gre, Drevo v cvetu, Kimovec, Zima, Popotnica vojaška, Tiha luna, Bleško jezero, Pobratimija.

b) Veselja dom, Predica, Pomlad, Hribček, Vse mine, Soldaški boben, Ljubezzen do domovine, Na jezeru, Deklica in rožica, Dve mašni.

c) Pobič sem star še le 18 let, Pozdravljam domovina te, Tam stoji Ljubljanca, Rasti, rasti, rožmarin, Kanon, Telovadska, Nazaj v planinski raj, Ptički pojejo, Planinarica, Lepo je pomlad, Dve mašni.

Štirirazrednica, I. razred: Veselo, I, u, e, o, a, Zgodaj vstanem, Kadar pridejo vojaki, Studenček, Kovač, Lipa, Snežec, Ptica, Cesarska.

II. razred: a) Zvonček, Pomladanska, Na vrtu, Popotnik, Pri jaslicah, Pred vrtem z drevjem zasajenim, Telovadska, Moj dom, Lavdon, Cesarska.

b) Kosec, Pomlad, Kmet, Rožici, Urbanova, Vožnja na sanch, Siničja tožba, Telovadska, Na goro, Cesarjeva.

III. razred: a) Zjutraj, Zdihljeji slepega, Zadovoljna mladost, Solnce čez hribček gre, Pomlad, Otok bleški, Popotnica vojaška, Soldaški boben, Kimovec, Dve mašni.

b) Zvonikarjeva, Planinar, Dolenska, Zadovoljnost, Drevo v cvetu, Na jezeru, Ljubezzen do domovine, Pobratimija, Hribček, Dve mašni.

IV. razred: a) Vse mine, Veselja dom, Avstrija moja, Tam stoji Ljubljanca, Telovadska, Nazaj v planinski raj, Kanon, Lepa je pomlad, Ptički pojejo, Življenje, Dve mašni.

b) Tiha luna, Predica, Pobič sem star še le, Pozdravljam domovina te, Rasti, rasti rožmarin, Telovadska, Kanon, Planinarica, Slovensko deklé, Gorjé, Zima, Dve mašni.

To je torej nekaj subjektivnih mislij, katerih namen je v prvi vrsti, navdušiti Vas, da bi z veliko unemo učili našo slovensko dečo prekrasnih slovenskih pesmi ter ji tako ohranili pravi slovenski značaj; vsi vemo, da so stari Slovani radi peli in bili vsled tega dobrega, ali boljše, da rečem, predobrega srca.

Društveni vestnik.

Maribor. (Zborovanje učiteljskega društva okolice Maribor.) Pri normalnih razmerah je prijetno vsakemu, ako se snide s svojimi sotrudniki na polju istega delovanja. Saj je že prijateljsko tovarševsko svidenje moment, ki nagiba človeka, povrh obraženca, ne samo pravno, ampak tudi čustveno, da išče sestanka.

Tembolj pa deluje želja snidenja s tovariši, ako si obetamo, da nas bode privedlo skupno razmotrivanje o stanovskih rečeh do neke jasnosti pri zasledovanju idealnih potov, po katerih naj hodimo v dosega skupnega cilja našega delovanja.

Mnogobrojnim in mnogokratnim zborovanjem tovarišev sotrudnikov se protivijo žalibog prevečkrat fizične-materijalne razmere, a morebiti tudi nemoralna nebriznost. Vsakdo namreč ne čuti mičnosti k napredku, ne veselja na skupnem stanovskem delovanju. Vzroki slabe prikazni so razni, pa navadno duševni.

Pojavi nebriznosti grenijo lahko veselje delo-

vanja tistim, ki bi radi slišali mnenja tovarišev v boljši prosep skupnega dela.

Tega se ni bilo bati z zborovalcem našega učiteljskega društva dne 3. t. m.

Že število prisotnih je navduševalo vdeleženca, da je lahko pričakoval dokaj prijetnega užitka. Otvoritev zborovanja po sotrudniku in predsedniku društva — raji bi rekel sloge — pa je povzdignila vsakega. Saj je izrekel po lepi besedi: „V to pomozi Bog“, da bi delovanje društva bilo tudi v tekočem letu plodonosno. Lepa nada — želja —, izražena v Bogu, vdahne nam pogum . . .

Verbum sequitur factum.

Pristopili so društvu spoštovani, vrli sotrudnici, gospici Fürst in Luknar ter gospod Hergouth.

Stanovsko zanimanje privedlo je tudi med nas gospoda nadučitelja Viher-ja iz Vuzenice, na katerem smo z veseljem videli skrbno briznost za učiteljske reči.

Delo se je pričelo s prečitanjem dopisov.

I. Lehrerbund je dopisal, da je bilo poročati o disciplinarnem redu do dne 7. decembra meseca 1897 l. Gospod predsednik je omenil, da je v tej zadevi poročal pravočasno in prav dobro vrli tovariš, gospod nadučitelj Leskovar.

II. Zaveza pozivlja učiteljska društva, da prispevajo doneske k ustanovitvi šolskega muzeja v Ljubljani. Na predlog gospoda Nerata dovoli se poslati iz društvene blagajne 10 glđ. prispevka.

III. Pri dopisu učiteljskega društva celjske okolice glede na postopanje napram „Lehrerbundu“ smo sklenili, ostati na stališču čakanja, dokler se dožene in dovolj pojasni razmerje.

Središče zborovalnega dela bilo je pa podavanje cenjenega tovariša gospoda Lesjaka.

Podaval je o petju. Kdor je vnet — v njem deluje sila navdušenosti. Ta utis smo čutili vsi, ki smo imeli priliko slišati plemenito snov v izborni besedi, povedano po naglasu, kojega harmonično ujemo in soglasje z notrajnostjo je čutil in slutil vsakdo. Gospod podavatelj je pač dokazal do dobrega, da je res, kar biti želi. S prepričanjem je slikal lepoto, veljavo, imenitnost petja, ki naj oblaži in plemeniti z odgojevalnim, vzvišenim vplivom človeško srce, čustveno življenje človeško.

Gospod Lesjak je podal tudi lepih migljajev o metodiki petja in o tem, koliko naj se poje.

Okvir mojega dopisa ne dopušta dalje poročati o zanimivem podavanju Lesjakovem. Izražam pa opravičeno željo, da objavi gospod Lesjak svoje delo v „Popotniku“.* Pripomogel bode s tem gotovo do lepega napredka na polju petja — a sad mu bode najlepša hvala, najboljšo zadoščenje za trud.

Omenim še, da se je vnela o predlogu, tika-jočem se učnega načrta za petje, precej živahna razgovorica. Konečno je obveljal predlog gospoda podavatelja, da se naj sestavi dotični učni načrt.

Po nasvetu gospoda Svit. Hauptmana naj bi zabeležili gospodje tovariši napeve, ki jih slišijo med ljudmi in ki niso enaki napevom dotičnih pesmi v Majcen-ovi pesmarici. Pri zborovanjih bi jih naznanili tovarišem.

O delovanju učiteljskih društva v preteklem letu je poročal gospod predsednik. Zborovanj bilo je pet. Dvakrat je bilo podavanje (gospod Kotnik Jože, Lichtenwallnar Matija), a štirkokrat so se vršile hospitacije.

V tekočem letu bo prva hospitacija meseca marca v Hočah. Dan se bo pozneje določil.

Gospod blagajnik in pregledovalca njegovega nebvaležnega dela so našli nepričakovani bilančni rezultat: 10 glđ. 57 kr. prebiika za podlago daljnemu gospodarstvu.

* Glej dotično razpravo v današnji številki.

V zadevi učiteljskega konvikta bili smo mnenja, da bo ta skrb šla spodnještajerskim učiteljem. Kranjski tovariši ne bodo pošiljali svojih sinov semkaj.

Izid volitev je bil, da je odbor ostal prejšnji. Predsednik nadučitelj Lasbacher; podpredsednik nadučitelj Nerat; tajnika Lesjak in Požegar; blagajnik nadučitelj Kotnik; odborniki Slekovce, Fistravec, Peztevšek.

Dnevnega reda je bil konec, a utisi zborovanja žive in nas živo pozivljajo na njih dejansveno uporabo

A. P.—r.

Svetinje pri Ormožu. Evo me zopet, gospod urednik! Zeha se mi res, tako dolgo sem spal v svojem brlogu! Ne vem že prav, koliko časa, a to vem, da predolgo. No, nič ne dene, zbudil sem se zopet in skušati hočem, je-li mi še niso otrpneli stari udje. — Da Vas ne trapim delj časa, izjavim naravnost, kaj se mi je pripetilo, sicer bi lahko še mislili, glasoviti „Wolf“ me je vzdramil s svojim „heilanjem“. Toda nič takega, le poročati bom Vam moral zopet o delovanju ormoškega učiteljskega društva, kakor je baje želja njegovih udov. — Ergo, radi tega tu nekaj iz mojega zarjavelega peresa. —

Naše učiteljsko društvo imelo je 3. dne t. m. svoj letošnji glavni zbor, pri katerem je gospod načelnik Porekar po običajnem pozdravu in prečitanju raznih dopisov deloma sam poročal o delovanju tega društva v minolem letu, deloma pa je to poročilo popolnil gospod tajnik Rozina. Izmed različnih društvenih zadev, katere so se povodom tega zborovanja rešile, omenim le, da se je gospodu Rajšpu kot našemu zastopniku v tukajšnjem okrajnem šolskem svētu izreklo popolno zaupanje, ker je dotičnik bil ožaljen zbok neosnovanega napada necega uda imenovane korporacije ter hotel vsled tega svoj mandat odložiti, kakor tudi, da se je društvo izreklo v zadevi enotnega postopanja napram „Lehrerbundu“ za to, da naj se nikakor ne pre-naglimo, a v slučaju neizogibnosti se naj naše društvo po novem gospodu načelniku pridruži celjskemu učiteljskemu društvu ter se tako uprizori solidarno postopanje vseh spodnještajerskih učiteljskih društev.

V tem zborovanju predlagal in utemeljeval je tudi gospod Anton Kosi prošnjo do ormoškega političnega društva „Sloge“, naj se isto pri prihodnjih volitvah v okrajni zastop blagovoli ozirati tudi na nas učitelje, ki v svojej celoti pač zasluzimo, da nas upoštevajo pri enakih volitvah ter je zajedno predlagal v izvolitev gospoda Porekarja, koji si je baš s svojim mnogoletnim delovanjem za razvoj narodnosti pridobil obilo zaslug. Ej, to smo zopet dregnoli v sršenovo gnezdo! Pa nič strahu. Videli bomo vsaj, na čem da smo! Morda se tako bolj

spoznamo, kar je vsekakor koristno! Onda hoče se pokazati, što li vjera, što li nevjera!

Koncem zborovanja izjavi gospod Porekar, da mu v oblied letošnjega leta, ko nam bo obhajati cesarjevo 50letnico in društveno 25letnico in ker ima še drugod obilo težavnih opravil, nikakor ni mogoče sprejeti opetne izvolitve v načelnika. Radi tega izbral se je za prihodnje leto 1898. sledeči odbor: Gosp.: Miha Vavhnik, načelnik; Anton Porekar, načelnikov namestnik; Janko Tomažič, tajnik; Adolf Rozina, blagajnik ter gospoda Jože Rajšp in Ivan Košar, odbornika.

Gospod Košar se v imenu društva zahvali gospodu Porekarju na njegovem dosedanem večletnem napornem delovanju v blagor društva, a gospod Vavhnik se zahvali tovarišem in tovarišicam za izkazano mu zaupanje, proseč jih, naj ga vsi skup krepko podpirajo, da se bode zamoglo društvo tudi za naprej razvijati in razevitati, saj nas težijo jednaka bremena, saj težimo vsi za istim smotrom. Da, istina Bog! Skrajni čas je že, da se vzdramimo, zedinimo! Toda, žalibože! Nekogi nočejo videti ne slišati, dok da jim sovrag vratu ne zadrigne. No, jemerijade „post festum“ bi jim pa vendar ne želeli, saj so „udje našega telesa“. Lepa Vam je hrvatska prislavica, — ko bi se je le držali, — ki pravi:

Kud se bratska srca slože
I slovo plivat može.

V to svrhu zakličem še tudi jaz iz dna duše:
Na delo torej, ker resnobni so dnovi;
Naj delo in trud nam nebo blagoslovi.

M e g l a.

Iz konjiškega okraja. Naše učiteljsko društvo zborovalo je dne 13. prosinca t. l. v slovenski šoli v Konjicah. Predsednik gospod Brinar otvori zborovanje prisrčno pozdravljaje častnega člana c. kr. nadzornika gospoda Leitgeba, došle goste in društvenike, med temi novega uda gospoda Jožefa Čeha, ter naglašja, da vlada v našem društvu prava, stanovska sloga, da je isto svoj namen doseglo in postalo pravo središče zavednega učiteljstva in nja prijatelj.

Gospod nadzornik se zahvali za prijazen pozdrav ter povdarja, da je ponosen biti časten član tako delavnega društva.

Ker je nadzornik blagohotno prevzel poročilo glede šolskega obiska, spremenil se je dnevni red ter se uvrstilo namesto oglašene podavanja gosp. Černeja nadzornikovo poročilo. Iz tega zanimivega in važnega poročila posnamemo le najvažnejše.

Če se naj smoter ljudske šole doseže, treba je v prvi vrsti rednega obiskovanja. Kako se naj doseže?

1. Učitelj pridobi si s potrpežljivim, lepim ravnanjem otroška srca, tako, da bode mladino z veseljem in neprisiljena obiskovala šolo.

2. Učitelj vplivaj na stariše in jih uveri o potrebnosti šole in pouka. Z uspešnim poukom in vzgojo prepričaj stariše o vrednosti dobre šole.

3. Učitelj doseži z vestnim izpolnjevanjem svojih dolžnostij, z doslednostjo in s taktnim obnašanjem zaupanje občine.

4. Nasprotnike šole skušaj pridobiti s pomočjo takih oseb, ki na nje izdatno vplivajo.

5. Nepoboljšljivi trdovratneži naj okusijo strogost zakona!

Na to nam je gospod nadzornik razložil, kako se naj postopa z izkazi zamud, da bodo dosegli svoj namen. Dobro bi bilo, da bi se to poročilo v celoti objavilo, da bi tako vse šole enakomerno, uspešno postopale.

V razgovoru, otvorenem po gosp. načelniku, sprožila se je še marsikaka dobra misel o šolskem obiskovanju.

Slede dneвне točke:

1. Zapoje se pesem „Domovini“.

2. Zadnji zapismik se sprejme.

3. Poroča se o lanskem računu. (Je v redu.)

4. Razpravlja se glede nekega društvenega računa.

5. Naša neutrudljiva blagajničarka, gospodična Vidmajer poroča, da je pristopil društvu čast. gospod Janžekovič, kaplan čadramski, kot podporni ud z doneskom 2 gld., kar se z veseljem vzame na znanje.

6. Iz vprašalne skrinjice. Pogovorile so se nekatere ustmene jednačbe. — Gospod Jurko prevzame referat o kroniki šol našega okraja.

7. Prihodnje zborovanje se določi na prvi četrtek v marcu mesecu.

Po zborovanju smo se pri Suterju med pevanjem in govori zopet prav dobro imeli.

B e n o.

Sv. Martin v rožni dolini. (O zborovanju učiteljskega društva za celjski in laški okraj, dne 2. svečana meseca t. l.) Z veseljem beležim, da smo bili z drugim letošnjim zborovanjem prav zadovoljni; kajti zbralo se nas je 39 tovarišev (ie), med njimi bili so tudi dragi nam gosti g. Weber, gđc. Sabadin (oba iz Zabukovja) g. Kokeelj od Kapele pri Radgoni, g. Šumljak iz Soštanja in gospa Kvac-ova. Tovariš Gnus je opravičil odsotnost. — Z veliko radostjo smo pozdravili gđc. Malčiko Šket-ovo kot pravega uda, in č. g. Alojzija Kos-a, župnika pri Sv. Martinu v rož. dol., č. g. Šebat-a, kaplana v Dolu in velec. gosp. dr. Ant. Žizek-a, zdravnika v Vojniku kot podporne ude. Bog živi vrle prijatelje naprednega učiteljstva in šole! — Žal, da gojijo nekateri tovariši, posebno v laškem okraju čuden separatizem ter nekako prezirajo naše delovanje. Ali so tako „nobel“, da se nočejo z nami družiti, ali so pa že takšni geniji,

da ne potrebujejo več nobene duševne hrane. Delujmo vsak po svoji moči, da bode društvo lepo procvitalo. Vse osebnosti pa na stran! —

Po predsednikovem pozdravu vršil se je dnevni red tako-le:

I. Prva točka dnevnega reda, petje, se opusti, ker je bila itak pred zborovanjem pevska vaja. Tukaj moram omeniti, da bi ne bilo odveč, ako bi se peveci pravočasno in polnoštevilno potrudili k pevski vaji; malo več brižnosti pričakujemo zanaprej. Kdor je pevec, naj se ne odteguje pevskim vajam!

II. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

III. Društvene zadeve: Društvu došlo je več dopisov glede postopanja napram „Lehrerbundu“ in glede shoda društvenih predsednikov. Shod se zato ni vršil, ker se bratska društva še niso odzvala pozivu (kar tudi ni bilo mogoče, ker so še le zborovala).

IV. Glavna točka jako obširnega dnevnega reda bila je podavanje tovariša Fr. Brinarja „Iz moje šolske prakse.“ — Glasno odobravanje sledilo je vseskozi strokovnjaško sestavljenemu govoru. Podal nam je v kratkih potezah, kako lahko učitelj vzgojno vpliva v, in izven šole. Umestno bi bilo, ako bi g. Brinar priobčil svoj referat v naših strokovnih listih.

V. V vprašalni skrinjici ste bili to pot dve vprašanji:

a) Ali se mora službena razpredalnica (Dienstestabelle) kolokovati ali ne? Nismo se mogli zjediniti; nekateri so trdili — da — drugi — ne —. Prav za prav bi je ne bilo treba kolekovati, saj je uradna priloga, v kateri zapiše nadzornik svoje mnenje. Najbolje je, da se povpraša na merodajnem mestu in „mirna Bosna“.

b) Ali se mora pobotnica za konferenčne potne stroške kolekovati? Tovariši laškega okraja so jo morali, celjskega pa ne. —

VI. Nasveti: Tovariš Fr. Brinar nasvetuje, naj se ustanovi poleg vprašalne skrinjice še eden večji predalček, v kojega bi devali biserna zrna iz naše šolske prakse. Ker pa vprašalna skrinjica služi tudi temu namenu, naj se oba predalčka združita pod skupnim naslovom „Iz šolske prakse“. Se sprejme.

Prihodnje zborovanje vršilo se bo dne 3. aprila meseca t. l.

I v. K v a c.

Kostrivnica. Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo je zborovalo dne 6. svečana v Podplatu v gost. g. Kupnika. Po običajnem pozdravu udov, katerih se je bilo zbralo 14, otvori g. predsednik zborovanje in omeni, da sta uda g. Rošker in Zopf opravičila svojo odsotnost. Zadnji je poslal svojo razpravo o odhodnicah in odpustnicah g. predsed-

niku, kateri jo prečita. O razpravi pričela se je živahna debata, katere so se vdeležili gg.: Blenk, Ferline, Debelak, Kitek in Strmšek. Za tem prečita g. Ferline iz „Tagesposte“ poročilo učiteljskega društva Obdach, ki se tiče poboljšanja učiteljskih plač in omeni med drugim sledeče razloge: Učitelj je v tesni zvezi z ljudstvom, da nikakor ne gre, da bi se njegovo gmotno stanje izboljšavalo na stroške žutjev naroda. Vsem starejšim učiteljem je še dobro v spominu, kako težko se je pred časom dobivala šolnina, a takrat je bilo ljudstvo še v boljšem gmotnem stanju kakor je zdaj. Učitelj dobro ve, da se bodo z uvedanjem šolnine sovražniki šole le še bolj širili in šolski prijatelji, katerih število je že sedaj malo, bodo potem počasi popolnoma izginiti.

Učiteljem je nerazumljivo, kako bi ravno oni ne mogli doseči na drug način boljše plače. Dalje je pri uvedanju šolnine razmerje mej posameznimi stariši jako nepravilno, kajti ubožec s petimi otroki, akoravno deloma oproščen šolnine, moral bode vendar dosti več plačati nego bogatin samo z 1 otrokom. Vsak učitelj vé, kako težko dobé otroci doma denar za šolske reči, kako torej naj stariši, ki sedaj teh vinarjev ne zmorejo, plačajo potem toliko šolnine. Na tihem pa nam pride misel, če otrok pri tem ni na slabšem, ako se mu radi uvedanja šolnine dve šolski leti odzimate, i. t. d.

Naše učiteljsko društvo se popolnoma strinja z razlogi učiteljskega društva Obdach in je radi teh razlogov zoper uvedenje šolnine in proti poboljšanju učiteljskih plač na tak način, ter bode potrpele tako dolgo, da slavni deželni zbor po drugej poti poboljša naše gmotno stanje, kajti učitelji nočemo nevolje in ubožstvo naroda, ampak njega ljubezen in blagohotnost.

G. Brišnikovo poročilo „Katere mohorske knjige so za šolko kujižnico“ se je radi odsotnosti g. poročevalca preložilo na prihodnje zborovanje. Potem prečita g. predsednik še točke iz nemškega učiteljskega časnika, katere se bodo obravnavale pri zborovanju okrajnih šolskih nadzornikov. Za naše prihodnje zborovanje so se oglasili za te točke naslednji poročevalci: gg. Čokl, Ferline, Brinšek, Plhak, Strmšek. Končno naznani g. predsednik prihodnje zborovanje na 6. dan sušca meseca v Šmarju z željo, da bi se ga udeležili udje v prav obilnem številu. Minka Brinšek, tajnica.

Štev. 10.

Slovenskemu učiteljstvu.

Dne 2. grudnia 1898. leta bo preteklo petdeset let, kar je zasedel prestol avstrijskih vladarjev naš presvitli cesar Frančišek Jožef I. Vsi narodi našega cesarstva bodo praznovali ta redki praznik najšlovesnejše, vsi stanovi tekmujejo med seboj, kako naj poslave ta veliki god predobrega vladarja.

Odbor „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ je sklenil v zadnji seji, da praznuje čim slovesnejše petdesetletnico vladanja presvitlega cesarja Franciška Jožefa I. in sicer v onih dneh, ko priredi „Zaveza slov. učit. društev“ X. skupščino v Ljubljani. To bo namreč v počitnicah, in tako bo omogočeno, da se udeleži praznovanja petdesetletnice cesarjevega vladanja vse slovensko učiteljstvo.

Danes še ne moremo objaviti natančnega sporeda slavnosti, a javljamo že lahko, da priredi naše društvo večer pred zborovanjem „Zaveze“ veliki jubilejski koncert v prid „Učiteljskemu konviktu“, in drugi dan po zborovanju „Zavezinem“ slavnostno sejo, pri kateri izroči predsednik „Slov. učit. društva“ „Cesarja Franciška Jožefa I. jubilejno ustanovo za učiteljske sirote na Kranjskem“ predsedniku „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“. Po slavnostni seji bo banket.

Vse praznovanje in zborovanje se bo vršilo v „Narodnem domu“.

Da bo mogoče prirediti koncert, ki bo v čast slovenskemu učiteljstvu, je treba, da sodeluje vse slovensko učiteljstvo. Podpisani odbor se nadeja, da se združimo ob praznovanju petdesetletnice cesarjevega vladanja vsi in vse, kar nas je učiteljskega stanu. Zatorej pozivljamo vse slovensko učiteljstvo, da nam obljubi sodelovanje. Vsak in vsaka, ki hoče sodelovati pri koncertu ali ki se udeleži slavnosti, naj to naznani pismeno podpisanemu odboru v najkrajšem času, da bomo dali prirediti zadostno število glasov onih pesmi, ki se bodo izvajale pri koncertu. Glas in vsaka naj tudi sporoči odboru, kateri glas peje, da dopošljemo potem vsakteremu prave note.

Imena sodelujočih učiteljic in učiteljev bomo objavljali v „Učit. Tovarišu“ po redu, kakor se bodo oglašali.

Ob tej priliki izda odbor spominsko knjigo, kjer bode zabeležen začetek in razvoj „Cesarja Franciška Jožefa I. jubilejne ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem“ z imenikom vseh onih, ki so kaj darovali za ustanovo ter z imenikom učiteljev in učiteljic, ki bodo sodelovali pri gori omenjenem koncertu.

V praznovanje petdesetletnice cesarjevega vladanja izide v posebni knjigi „Ustavoznanstvo“, ki ga priobčuje „Učit. Tovariš“ in katero je spisal prof. Fr. Orožen.

Podrobnosti objavimo pravočasno.

Viribus unitis!

Odbor „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“:

Juraj Režek, predsednik; Janko Likar, podpredsednik; Engelbert Gangl, tajnik; Francišek Črnagoj, blagajnik; Jakob Dimnik, urednik; Luka Jelenc, Ivan Krulec, Lovro Letnar, Anton Razingar, odborniki.

„Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ je poslala biskupu Strossmayru k njegovemu jubileju to-le brzojavno čestitko:

Njegovi Prezvzišenosti biskupu

Strossmayru

Djakovo.

Vaša Prezvzišenost naj blagovoli sprejeti k Svojemu jubileju najiskrenejše čestitke slovenskega in hrvatsko-isterskega učiteljstva. Bog čuvaj Vašo Prezvzišenost še mnoga leta v srečo Jugoslovanstva. Zaveza slovenskih učiteljskih društev.

L. Jelenc, predsednik.

Iz Črešnjeveca. (Vabilo.) Slovenjebistriško učiteljsko društvo zboruje dne 3. marca meseca 1898. leta dopoldne v Slov. Bistrici po tem-le vspredu: 1. Ob 10. uri pevka vaja. 2. Zapisnik in dopisi. 3. Samovladarstvo učitelja z ozirom na šolski red in šolsko higijeno (Polanec). 4. Volitev pregledovalcev računa za leto 1897. 5. Iz vprašalne skrinjice. 6. Slučajnosti. Zaradi važnih pogovorov o točki 2 b) se želi polnoštevilna udeležba.

Za odbor: Polanec.

Iz konjiškega okraja. (Vabilo.) Konjiško učiteljsko društvo zboruje dne 3. marca mes. t. l. ob 10. uri dopoldne v slovenski šoli v Konjicah. Vspored: 1. Petje („Mohorska pesmarica“ štev. 50). 2. Zapisnik. 3. Društvene reči. 4. Podavanje tovariša Černeja, ki je zadnjokrat izostalo. 5. Iz šolske prakse; govori tovariš Eberl. 6. Nasveti.

Opomba. Glasom sklepa o priliki zadnjega zborovanja prosijo se gg. šolski vodje, da prineso se seboj najvažnejše podatke za kronike svoje šole, oziroma, da blagovolijo to nalogo poveriti kateremu drugemu tovarišu ali tovarišici na dotični šoli.

F. Brinar, predsednik.

Ljutomer. (Vabilo.) Ljutomersko učiteljsko društvo zboruje v četrtek dne 4. marcija mes. ob 10. uri v Franc-Jozefovi šoli s sledečim vspredu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi in druga naznanila. 3. „Črtice iz učiteljskega življenja“, podava gospod Cvahte. 4. Nasveti. K obilnej udeležbi vabi predsednik.

Maribor. Učiteljsko društvo za mariborsko okolico bo imelo dne 3. marcija mes. prvo letošnje hospitacije v Hočah. Upamo, da se gospodi tovariši in gospice tovarišice tudi te hospitacije v polnem številu udeležijo, saj to zahteva stanovski ponos. Udeležniki naj blagovolijo svoj prihod naznaniti saj do 1. dne marca mes. gosp. nadučitelju Leskovarju v Hočah, da mu bode mogoče potrebno ukreniti zaradi skupnega obeda. Na svidenje v Hočah.

J. Lasbacher, t. č. preds.

Reichenburg. (Vabilo.) Sevnško-brežiško učiteljsko društvo priredi v nedeljo dne 6. marcija meseca t. l. ob pol 10. uri dopoldne svoje glavno zborovanje v šolskem poslopju na Vidmu. Vspored: 1. Petje. 2. Vpisanje novih udov. 3. Zapisnik. 4. Poročilo predsednika. 5. Drugi deželni jezik na podlagi Schreiner-Bezjak-ove „Vadnice“; razpravlja gospod nadučitelj Knapič. 6. Nekoliko misli o naši samostojnosti, izvaja gospod Exel. 7. Letno poročilo. 8. Blagajnično stanje. 9. Želje in nasveti.

Tovariši, vsak je poslanec svojih in naših skupnih teženj; odlikujmo se torej s polnoštevilno udeležbo!

Odbor.

Iz šmarskega okraja. (Vabilo.) Šmarsko-rogatsko učiteljsko društvo zboruje v nedeljo, dne 6. marcija mes. ob enih popoldne v Šnarji po zadnjič določenem vspredu. Udeležence čaka izvanreden užitek, če ostanejo prizadeti štirji gg. možbeseda. Na veselo svidenje!

Odbor.

Svetinje. (Vabilo.) Učiteljsko društvo za ormoški okraj ima v četrtek, dne 3. marcija mes. t. l. točno ob 10. uri dopoldne v ormoškem šolskem poslopju svoje redno zborovanje s sledečim vspredu: 1. Zapisnik zadnjega zbora. 2. Rešitev dopisov. 3. Predavanje gosp. J. Košarja „o šolskih vrtilih“. 4. Slučajnosti, želje in nasveti. K prav obilnej vdeležbi vabi uljudno odbor.

Sv. Trojica v Slov. gor., 20. febr. mes. 1898. (Vabilo.) Šentlenartsko učiteljsko društvo zboruje dne 6. sušca 1898. l. ob pol 12. uri dopoldne pri Sv. Trojici v Slov. gor. s sledečim vspredu: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Podavanje č. gosp. nadzornika dr. J. Bezjaka „o prvi nemški vadnici za slovenske občne ljudske šole“. 3. Nasveti. K obilnej udeležbi vabi čast. ude, kakor tudi častite tovariše sosednih okrajev vljudno

J. Mavrič,
t. č. predsednik.

Dopisi in razne vesti.

Z Goriškega. (Raznoternosti.) Na Goriškem imamo letos kaj milo zimo, snega v nižinah in dolinah nismo še dobili, vidimo ga le po najvišjih vrhovih. Kljub tako milemu podnebjju pa je menda le zmrznilo črnilo poročevalcem in dopisnikom „Popotnikovim“, da ne morejo poročati o naših razmerah in v delovanju naših društev.

Gospod urednik, dovolite torej meni, da Vam sporočim raznoterih poberkov, ki bi utegnili zanimati č. čitatelje. Najprej naj izrazim svoje začudenje nad postopanjem obeh zastopnikov učiteljstva v okr. šol. svetu v Gorici, da se nista odzvala niti na poslanico v „Pop.“, ter se nista niti toliko potrudila, da bi bila sporočala vsaj o premembah med učiteljstvom. Ali ni vredna vse graje taka malomarnost?!

Čudna so letošnja zasedanja deželnih zborov sploh, a najčudneje je menda ono goriškega. Lansko leto je postal nesklepčen, ko so odšli slovenski poslanci; letos ga je čakalo torej podvojeno delo, a zastoj, kajti niti prve seje ni bilo, ker se slov. poslanci nočejo vdeleževati sej, dokler jim laški poslanci ne dajo zagotovila, da bode mogoče uspešno delovati v prid in blagor dežele ter nje obeh narodnosti.

Med najnujnejše zadeve, katere čakajo rešitve, se štejejo zdravniško in šolsko vprašanje. Naša dežela nima še zdravstvenega zakona in ne deželnega šol. zaloga, kar je krivo, da posebno slovenski del dežele nima zdravnikov in da je učiteljstvo tako sramotno slabo plačano, če tudi plačujejo posamezni

okrajni nenavadno visoke šol. doklade. Razmere v deželni zbornici so torej krive bede učiteljstva. Žalostno, a resnično. —

V olivni shod v Ajdovščini je imel dež. poslanec in odbornik dr. H. Tuma. Vdeležilo se ga je tudi nekoliko učiteljev, v imenu katerih je prebral nadučitelj Franc Bajt spomenico, slikajočo žalostne gmotne razmere učiteljstva. Gospod poslanec je spomenico sprejel ter pojasnil zgoraj omenjene razmere v dež. zbornici ter izjavil, da kljub vsej dobri volji ni mogoče misliti na potrebno zboljšanje, dokler se ne ustanovi dež. š. zalog. Nadučitelj Peter Medvešček pa je interpeloval g. poslanca kot uda dež. š. sveta o Krajinikovi zadevi, v kateri se vidi, da se hoče delati z učitelji kakor dela znana žival z mehom. Gospod poslanec je odgovoril, da se zanima za stvar ter da bode storil vse mogoče korake, da se ugodno reši. — Ta slučaj je vreden, da se ga pribije tudi v „Pop.“ * Tržaška „Edinost“ je prinesla s Tominskega dopis: „Učiteljske razmere na Tominskem.“ **

Iz „Soče“ pa dostavljano še: „K temu je še omeniti, da je bil g. Krajnik istočasno, ko je prišel v Kobarid ter prevzel poučevanje na tamošnji pripravljavnici za učiteljska, imenovan učiteljem meščanske šole v Krškem, a se je tej službi odpovedal, ker je mislil, da pride slednjic veudar enkrat do boljših dni v Kobaridu; a motil se je. Pripravljavnica v K.

* Se je že zgodilo!

** Primeri pod tem zaglavjem priobčen dopis na 31. strani 2. letošnje „Pop.“ številke. Uredn.

je bila pred pol letom odpravljena in v Sežani ustanovljena, učitelja Kr. pa nahajamo sedaj v položaju, kakor je v dopisu s Tolminskega povedano.⁴ — Da bo stvar povsem jasna treba je še omeniti, da se je bil na Tolminskem večletni boj med učitelstvom in okr. š. nadzornikom — sedaj že pokojnim Dominko-tom. Naše mnenje je, da se je tudi ravvalo po izreku: Mesto biti po jezdecu, udrihalo se je po sedlu. Sedlo se je zdaj umaknilo s pozorišča v boljši svet, a jezdec je še ostal in zato so razmere na T. še vedno take in še slabše kakor so bile. Capite?

Za Tolminsko je imenovan nov okr. š. nadzornik, g. Val. Kumar, vadniški učitelj v Gorici. Imel boe mnogo dela, treba mu bode veliko energije in poguma, ako bode hotel urediti zamotane razmere! Da bi le smel? Dr. Tuma je poročal, da je tolminski okr. š. žalog tako zadolžen, da bi moral kot trgovec napovedati konkurs. Lepe razmere! In doslej menda še prevdarka ni rešil. Čudna so pota — nekaterih oblastnikov. Vrniti se moram zopet h Krajniku. Bil je dolgo let zastopnik učiteljstva v okr. šol. svetu, iz katerega se ga je hotelo na vsak način odpraviti. Po volji oblastnikov ni bil ne on, ne tovariš mu g. Vrtovec. Vsaj enega se je hotelo na vsak način iztisniti iz okr. š. sveta. Najprej se je bila poiskala neka naredba izza klerikalne šol. dobe, o kateri so bili še glavni učitelji. Ko ta čuden način ni veljal pri vis. ministerstvu, dosegel se je namen na drug način. Krajnik je bil nadučitelj v Podmeleu, od tam ga je poslal presl. c. kr. dež. š. svet na pripravljavnico v Kobarid, a nasledek temu je bil, da je izgubil mandat v okr. š. svetu ter se je koj razpisala nova volitev. Tako vidimo, da vse poti vodijo v Rim. Pripravljavnica se je kmalu preložila v Sežano, a s šolo ne tudi nje učitelj, ampak ta naj bi bil šel zopet v Podmelec, kjer je bil. Učiteljstvo pa je zvedelo, kako je izgubilo g. Krajnika kot zastopnika v okr. š. svetu.

In pri takih razmerah bi naj učiteljstvo z veseljem opravljalo svoj velevažen posel!?!

Tužna majka!!

Iz Središča. (V dodatek k vprašanju o kolekovanju službene razpredelnice.) V zadnjem svojem dopisu sem omenil, da odredba vis. dež. šolskega sveta štajerskega, zadevajoča določbo, da službenih razpredelnic ni potrebno kolekovati, učiteljstvu ni bila prijavljena navadnim potom, marveč po ovinkih. Rekel sem ondi, da sem pripravljen zasebnim potom dati o tem potrebnih pojasnil, kolegom, katere bi utegnila stvar zanimati. Zakaj nisem navedel v napominamen dopisu takoj tudi besedila dotične odredbe? Na to mi je odgovoriti, da zato ne, ker doslovnega besedila dot. odredbe nimam v rokah.

A kako sem v obče zvedel za to naredbo? Leta 1889. se je nemški naš tovariš, g. Leop. Krall, sedaj učitelj v Piber-u na zgornjem Štajerskem predstavil v Gradcu takratnemu gosp. dež. šolskemu nadzorniku Al. Rožek-u. Tekom razgovora, ki se je vnel med njima radi neke kompetence, omenil je gosp. dež. nadzornik, da vsled nekega ukaza vis. dež. šolskega sveta od mes. marcija 1885. l. ni potrebno službenih razpredelnic kolekovati. G. dež. nadzornik je prosil imenovanega našega tovariša, naj o tem sporoči pri učiteljskem zborovanju tudi drugim tovarišem svojem. To je gosp. kolega Krall tudi storil, jaz pa sem v „Päd. Zeitschrift“ za l. 1889, na str. 616. čital poročilo o dotičnem zborovanju ter si napominane besede zapisal v svojo beležnico. Radi besedila dot. odredbe sem se pozneje obrnil do g. tovariša Krall-a samega, a dobil sem odgovor, da g. dež. šolski nadzornik takrat niti števila dotični odredbi ni navedel.

To je torej ovinek, po katerem je naša zgoraj omenjena stvar pot med učiteljstvo. Ne govoril bi v listu o tem tako na drobno, ker se mi je zdela stvar sprva nekoliko preveč zasebna — a slavno uredništvo „Pop.“ me je s svojim dostavkom k mojemu zadnjemu dopisu takorekoč prisililo, da stvar na tem mestu pojasnim. — Konečno naj dostavim tem vrsticam še misel, katera se mi zdi vredna, da jo priobčim. Ali bi ne bilo umestno, da bi se to ali ono učit. društvo obrnilo do vis. c. kr. deželnega šolskega sveta štajerskega s prošnjo, da dotično odredbo objavi. Anton Kosi.

Ljubljana. († Francišek Kokalj.) Dne 14. t. m. je umrl po kratki bolezni Francišek Kokalj, učitelj na drugi mestni deški petrazredni ljudski šoli v Ljubljani. Fr. Kokalj je bil rojen l. 1841. v Trziču. Prvo službo je nastopil kot pomožni učitelj na glavni šoli sv. Jakoba v Ljubljani (v l. 1862—63.) Od to se je preselil v Kočevje, kjer je služil leta 1864., potem je bil nastavljen v Škofji Loki do l. 1867., ko je prevzel pri grajščaku Jombartu v Klevežu na Dolenjskem službo hišnega učitelja, katero je opravljal do 1870. l. V istem letu je bil imenovan stalnim učiteljem na II. mestno deško petrazredno ljudsko šolo v Ljubljani, kjer je služboval do prerane smrti. — Pokojni Kokalj je bil vnet, delaven, jako sposoben in izvrsten učitelj. V teku 27 let, kar je služboval in deloval v Ljubljani je vzgojil mnogo meščanskih otrok, ki so dosegli na temelju njegovih naukov ugledna mesta v raznih stanovih. Izven šole je bil prijeten in zabaven družabnik, svojim stanovskim tovarišem dober, odkritosrčen in požrtvovalen kolega, „Slovenskemu učiteljskemu društvu“ v Ljubljani je bil dolgo vrsto let jako delaven odbornik in upravnik, a v svojem domu je bil skrben, ljubeč in ljubljen soprog in oče. In ta dom ga bo pogrešal najbolj! Veliko zaslug si je

pridobil tudi za ljubljansko uradniško konsumno društvo. — Koliko je bil priljubljen pokojni Kokalj, je pokazal najlepše njegov pogreb. Udeležilo se ga je vse ljubljansko učiteljstvo z učenci II. mestne šole, župan Ivan Hribar s člani c. kr. mestnega šolskega sveta in z mnogimi magistratnimi uradniki, deželna šolska nadzornika Smolej in Šuman, okrajni šolski nadzorniki Levec, Zupančič in Benda, ravnatelj Senekovič, Junowicz in Šubic z mnogimi srednješolskimi profesorji ter uprav velikanska množica drugega odličnega občinstva. Na rakev pokojnikovo so položila razna društva in korporacije krasne vence s primernimi napisi. Pred liho in na pokopališču so zapeli učiteljišniki pokojniku v slovo prav lepo in s čutom dve žalostinki. — R. i. p.

„Slovenska Matica“ je v zadevi novega „Stenskega zemljevida slovenskih pokrajin“ izdala okrožnico, katero podamo tudi mi častitim našim čitateljem v resno uvaževanje. Glasi se tako-le:

„P. T. Pred enim letom se je obrnil odbor „Slov. Matice“ s sledečim pozivom, kateri je bil objavljen tudi v vseh slovenskih časopisih, na društvene poverjenike:

„Kozlerjev „Zemljevid slovenskih pokrajin“ je v zalogi „Slovenske Matice“ že pred nekaj leti popolnoma pošel. Povprašuje se pogostoma po njem, a Matica ga nima več na razpolaganje.

Odbor se je zatorej odločil, da Matica izdaj nov „Stenski zemljevid slovenskih pokrajin“ s slovensko terminologijo v merilu 100.000 do 200.000 in na štirih listih. Skupna velikost vseh štirih listov bi imela 146 cm dolžine in 155 cm širine. Zemljevid bi bil izdelan natanko tako, kakor generalna karta c. in kr. vojaškega zemljepisnega zavoda, in bi imel poleg praktične tudi znamenito znanstveno vrednost.

Po proračunu Hoelzlove tvrdeke na Dunaju, s katero je Matice v dogovoru, bi stalo 3.000 izrodov novega „Stenskega zemljevida“ 6.000 gld. Če se pa naroči le 1.000 izrodov, stanejo 5.000 gld. in vsakih 100 izrodov, pozneje naročenih 180 gld.

Cena je torej, če se že prvotno naroči večje število, neprimerno nižja in stane potem 1 izvod le 2 gld.

Odboru je do tega, da pridejo društveniki, ki se za to stvar zanimajo, do lepega, uporabnega in tudi v zemljepisnem oziru dovršenega zemljevida, ki bi jim izvrstno ustrezal na potovanju po slovenskih krajih, v šoli pri pouku, v uradu pri raznovrstnih poslih in doma pri branju slovenskih knjig; zakaj v njem bi bili vestno zabeleženi vsi količkaj znameniti slovenski kraji po vseh slovenskih deželah, tako da bi popolnoma nadomeščal jako razširjeno in priljubljeno nemško generalno karto.

Zatorej prosi podpisani odbor vse p. n. gospode poverjenike, naj blagovolijo s priloženo naročilno polo vsak v svojem okraju nabirati naročnike na „Stenski zemljevid slovenskih pokrajin“.

Naroči se lahko vsak Matičin društvenik ali nedruštvenik. Zlasti pa prosimo gg. poverjenike, naj na naročevanje povabijo tudi krajne šolske svete, društva in javne, zlasti občinske urade.

Naročilna pola naj se vrne odboru ob enem z imenikom udov za prihodnje leto.“

Zdaj po preteku enega leta, ko so vsi poverje, niki poslali imenik društvenikov za l. 1897., je primeren čas, ozreti se na uspeh goraj omenjenega poziva.

Odbor mora, žal, izjaviti, da uspeh ni dovoljen. Niti polovica zgoraj označenega števila naročnikov se ni odboru prijavila, bodisi ker nekateri poverjeniki naročilnih pol sploh niso vrnili, bodisi ker se, kakor so pokazale vrnjene pole, kaže za vso stvar premalo zanimanja.

Ker je odboru resno do tega, da se to prekoristno vprašanje vendarle končno reši ugodno, ponavlja do zaostalih poverjenikov uljudno prošnjo, naj mu že skoro pošljejo nabiralne pole.

Ker se da pa precej zanesljivo sklepati, da tudi z ostalimi polami ne bo doseženo za zalaganje potrebno število, obrača se odbor tudi do vseh nepoverjenikov, ki se za to vprašanje zanimajo, naj mu gredo na roko in naj nabirajo v svojih krogih naročnike.

Gledé nabiralnih pol se je obračati na upraviteljstvo društvene pisarne, ki daje tudi potrebna pojasnila.

V imenu odbora „Slovenske Matice“:

Predsednik: Odbornik:
Fr. Levec m. p. S. Rutar m. p.

(„Bolzanāv pro zřizování českého sirotčince učitelského“ je poslal predsedniku „Zaveze“ sledeče pismo:)

Veľecenjeni gospod!

Izdali smo v korist českoga učiteljskega sirotišča na čast petdesetletnice Nj. Vel. cesarja in kralja Franca Jožefa I. njegovo podobo, katera je vrlo lepo izvedena in nadkrijuje tuje izdelke.

Izdali smo to podobo v vseh slovanskih jezikih, ki se govore v naši državi in obračamo se do Vas, veľecenjeni gospod, da kot predsednik „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ podpirate naše patriotično podjetje in da opozorite na to podobo slov. učiteljska društva. Cene podobam so: 50 podob 3 gold., 100 podob 5 gold., 1000 podob 45 gold.

Upamo, da bode te podpirali naše podjetje in da bode mo čim preje dobili naročila iz Vaše domovine.

V korist češkega učit. sirotišča izdali smo tudi in prodajamo fototipični snimek spominske plošče. Ta podoba predstavlja oč Nj. Vel. cesarja in kralja Franca Jožefa I. v l. 1848 do 1898 je prav pripravna za okrasek šol in šolskih pisarnic.

Prodaja se za 1 gld. 10 kr. s poštnino, 50 podob za 40 gld., 100 podob za 75 gld.

Z odličnim spoštovanjem:

Anton Mojžiš s. r.
predsednik Bolz. odbora⁴
Praga-Karlin 273.

Podobice nam je poslal slav. „Bolz. odbor“ na ogled. Izdelane so prav okusno v velikosti 13 cm × 12 cm. Na te podobice opozorimo slovensko in hrvatsko-istersko učiteljsvo. Kdo bo hotel dati šolski mladini lep spominek na redki jubilej, naročil jih bo prav gotovo in to tem raje, ker so jih priredili naši češki bratje v blag namen — v korist učiteljskega sirotišča.

Jako lepa je tudi fotografična slika, ki nam predstavlja Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. v l. 1848. in 1898. V kras bi bila vsaki šolski sobi in šolski pisarnici. Zato jo toplo priporočamo slav. učiteljstvu.

Svoji k svojim!

Direktorij „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“
v Št. Juriju pri Kranju, dne 20. novembra mes. 1898.

Drag. Česnik s. r.,
t. č. tajnik.

Luka Jelenc s. r.,
t. č. predsednik.

(Knezoškofom ljubljanskim) imenovan je, kakor je razglasila predčerašnja „Wiener Zeitung“, dr. Anton Jeglič, pomožni škof v Sarajevu.

(„Nastenski zemljevid Palestine za pouk v zgodbah sv. pisma starega in novega zakona“.) Po najnovejših podatkih nemškega „palestinskega društva“ in „angleške palestinske družbe“ itd. sestavil Vincenc pl. Haardt. Za porabo v slovenskih šolah priredil profesor Franc Orožen. Risan v zemljepisnem zavodu Ed. Hölzla na Dunaju. Sestavljen za ljudske in meščanske šole itd. Merilo 1 : 200.000. — Založil Ed. Hölzel na Dunaju. Cena: na platno napetemu zavodu v mapi 8 gld. — na platno napetemu s palicami pa 9 gld. — Kakor vsi zemljevidi iz Hölzel-ovega zemljepisnega zavoda, se tudi to delo odlikuje po točni in lepi zunanji izpeljavi ter dela vso čast prirediteljem in založniku. — Ker je to učilo z naredbo vis. ministerstva za uk in bogočastje z dne 5. maja meseca 1897. l., št. 10.455 že odobreno, menimo, da bodo slovenske šole pridno segale po lepem tem zemljevidu.

(Šolski vrti in drevesnice na Kranjskem). Kakor posnamemo statističnim izkazom o šolskih vrtih in sadnih drevesnicah javnih ljudskih

šol, o njihovem stanju, o pouku v sadjarstvu in posameznih strokah kmetijstva, znaša števila ljudskih šol na Kranjskem, pri katerih se nahaja šolski vrt, 210, število šol, pri katerih se nahajajo sadne drevesnice, pa 158. V 172 ljudskih šolah poučevalo se je o sadjarstvu, v 118 šolah pa v kmetijstvu v obč. Posamezne stroke kmetijstva, v katerih se je poučevalo, so te le: cvetličarstvo, zelenjadarstvo, trtoreja, čebelarstvo, vinarstvo, obdelovanje travnikov, poljedelstvo, živinoreja, gnojenje, gozdarstvo, lepotno vrtnarstvo in vrboreja.

(Iz rodoljubnega Kranja) prejelo je podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju darilo 62 gld., katere je mej tamošnjimi rodoljubi nabral velespošt. gosp. Viktor Globočnik, c. kr. notar, dež. poslanec itd. To svoto je društvu izročil gosp. Ivan Varl, pravnik. Darovali so sledeči p. n. gospodje: Viktor Globočnik, c. kr. notar, dež. posl. itd., Vinko Majdič, veletržec itd., Dr. Eduard Šavnik, zdravnik, Dr. Val. Štempihar, odvetnik, po 5 gld.; Karol Šavnik, župan, ces. svetnik itd., 3 gld., Karol Florijan, trgovec in posestnik, Ivan Maselj, c. kr. gimn. profesor, vč. gosp. Anton Meznarec, dekan, knez.-škof. svetnik, Fran Omersa, trgovec, Dr. Jak. Žmavec, c. kr. gimn. profesor, po 2 gld.; Chrobath Fran, trgovec, Avg. Drukar, not. kandidat, Dr. Ed. Globočnik, zdravnik, Pavel Juvančič, deželni sodn. svetnik, Al. Lavrenčič, knjigovodja, Janko Majdič, trgovec, Jože Majdič, trgovec, gospa Marenčič Mar., posestnica, Mavril Mayr, pivovarnar, Peter Mayr, posestnik, Tomo Pavšlar, posestnik valj. mlina, vč. gosp. Dr. Fran Perne, veroučitelj, Ivan Pezdich, šolski vodja, Ciril Pirce, trgovec, Konrad Pučnik, posestnik, Dr. Fr. Prevc, odvetnik, vč. gosp. Ivan Renier, kaplan, Vilj. Robida, c. kr. finančni komisar, V. Rohrman, c. kr. vladni tajnik, Ivan Rakove, trgovec, Ferd. Sajovic, trgovec, Sajowitz Fr., gostilničar, Ant. Štritof, c. kr. gimn. profesor, Novak Fran, c. kr. gimn. profesor, Ivan Valenčič, hraniln. tajnik, Andrej Žumer, šolski nadz., Anton Korošec, živinozdravnik, vč. gosp. Franč. Žvan, kaplan, po 1 gld.; Neimenovana in gosp. Dr. Valentin Korun, c. kr. gimn. profesor po 50 kr. — Za toliko blagih darov bodi najiskrenejša zahvala! Dalje darove hvaležno sprejema vč. gosp. Franč. Jančar, monsignor, papeški častni kanonik, župnik nemšk. vit. reda, Dunaj, I. Singerstr. 7.

Premembe pri učiteljstvu. Na Goriškem: Gosp. Ignacij Križman ml., učitelj enorazrednice v Gabrijah, imenovan je stalnim nadučiteljem-voditeljem na trirazrednici v Dornbergu. — Gosp. Ant. Kacačura postal je stalen nadučitelj na dosedanjem mestu v Šmartnem. — Gospod Andrej Tomažič je imenovan stalnim nadučiteljem na dosedanjem mestu v Lokavcu pri Ajdovščini. — Gosp. Karol Mlekuz, učitelj v Plaveh, je premeščen na enorazrednico v Višnjevik. — Franc Golija, pot-

valni učitelj v Podlaki-Lokovec, je postal stalen tamkaj. — Gospa Leopolda Kersnik, učiteljica v Rihenbergu, je premeščena v Pevno pri Gorici. (Premeščeni nastopijo nove službe s pričetkom prihodnjega šolskega leta.) — Gosp. Ferdo Vodopivec, nadučitelj v Mirnem, je pomaknen iz 2. v 1. plačilno vrsto. — Gosp. Jožef Balič, učitelj na slovenski šoli v Ločniku iz 3. v 2. plač. vrsto. — Gospa Ida Vergna, učiteljica v Renčah, iz 3. v 2. plač. vrsto. — Enemu učitelju se je dovolila stanarinska doklada letnih 60 gld., dokler ne dobi primernege stanovanja, ali ne bode uvrščen v višji plač. razred. — Na Štajerskem: Gosp. Ivan Bertot, vojaški odpustnik, dobil je mesto suplenta v Runeču. — Na novo so nameščeni učit. abiturijenti ozir. abiturijenke in sicer: gđ. Ivanka Sabadin kot podučiteljica v Zabukovju, gđ. Leopoldina Avguštin kot podučiteljica v Konjicah; gđ. Emilija Ledineg pa kot suplentinja na slov. šoli v Konjicah. — Gosp. Ferdo Hartinger je prišel za suplenta na mestno deško šolo v Ptuj; gosp. Marko Marko pa za podučitelja na nemško šolo v Konjicah. — Gospodi Kašpar Vrečer, nadučitelj v Teharjih, Franc Kokalj, učitelj v

Ljubljani, Anton Triplak, učitelj na koroški Beli, so umrli. R. i. p.

Listnica upravnštva.

Na adresnih pasih današnje številke je izkazano, do kedaj ima kdo plačano naročnino. Dolg se na adresnih pasih ne izkazuje. Dolžnike, kateri so več kakor za jedno leto na dolgu, je upravnik potiral te dni pismeno. Stavili so se jim tako ugodni pogoji — 1 K na mesec —, da jih lahko izpolni vsakdo, le resne volje je treba.

Na poštno-hranilničnih položnicah se večkrat ne vjema bivališče pošiljavca z naročno knjigo. Kdor izrečno ne zahteva, da bi se izpremenil naslov, pošiljal se mu bo „Popotnik“ še nadalje pod starim naslovom. Kdor pa želi kako spremembo, naj to takoj javi odpravitelju, da se bode moglo pri novih adresnih polah, ki se ravnokar pripravljajo, na eventualne želje ozir. jemati.

Primskovo, pošta Kranj, 21. februarja meseca 1898.

Fr. Luznar,

„Popotnikov“ upravnik.

Štev. 277. Razpis učiteljskih služb.

Okr. š. sv. V tem šolskem okraju razpisujejo se sledeče službe:

1. Učitelja-voditelja jednorazrednic na Vatovljah in v Velikem dolu.

2. Učiteljice na dvorazrednicah v Gorjanskem in v Zgoniku.

Navedene službe so III. plačne vrste, dohodki teh so določeni v deželnih postavah 10. marca 1870 in 15. oktobra 1896.

Prošnje s postavnimi svedočbami in sicer glede prosilcev iz drugih okrajev potom c. kr. okrajnih šolskih oblastnij je vlagati v dobi šestih tednov pri podpisaneu.

C. kr. okr. šolski svet Sežana, 8. febr. mes. 1898.

Predsednik: Dr. Laharner s. r.

Št. 162. Razpis natečaja.

(Podučiteljsko mesto.)

Na štirirazredni deški ljudski šoli v Št. Jurju ob južni železnici ter na trirazredni ljudski šoli na Rečici je umestiti po eno podučiteljsko mesto z dohodki po III. plačilnem razredu definitivno eventualno tudi provizorično.

Prošnjiki in prošnice za katero teh mest naj vložijo svoje prošnje, katere je opremiti s spričevali o zrelostnem izpitu in učni usposobljenosti — pri onih, ki še niso v službi, tudi z dokazom avstrijskega državljanstva (domovnico) — potom predstojnega okrajnega šolskega sveta do 10. marca meseca 1898. l. pri dotičnem krajoem šolskem svetu.

Celje, dne 10. februarja meseca 1898. l.

Predsednik.

Št. 175. Razpis natečaja.

(Nadučiteljsko mesto.)

Na trirazredni ljudski šoli v Teharjih je nadučiteljsko mesto z dohodki po III. plačilnem razredu definitivno nadomestiti.

Prošnjiki za to mesto naj vložijo svoje prošnje, katere je opremiti s spričevali o zrelostnem izpitu in učni usposobljenosti ter z dokazom usposobljenosti za subsidiaricni pouk v katoliškem verouku potom predstojnega okrajnega šolskega sveta do 15. marca meseca 1898. l. pri dotičnem krajoem šolskem svetu.

Celje, dne 16. februarja meseca 1898. l.

Za predsednika: Fr. Ogradi s. r.

„Slovanska knjižnica“

izhaja vsak mesec v 5 do 6 pol obsežnih snopičih. Cena za celo leto 1 gld. 80 kr., v razprodaji pa po 18 kr. snopič. — Doslej je izšlo že 68 snopičev.

„Knjižnica za mladino“.

Doslej sta izšla dva letnika po 12 snopičev, torej skupaj 24 snopičev. Cena letniku je 2 gld. 40 kr., posameznim snopičem pa 25 kr. — Naročila sprejema „Gorička tiskarna A. Gabršček“ v Gorici. — V Mariboru se pa dobé v prodajalnici Marije Pristernik, Tegethoffstrasse št. 13.

Higij. c. kr. priv. šolske klopi in dovoljenje za njih ponarejanje priporoča po nizki cení in tudi na obroke. V Mariboru, Iv. Weixl, mašč. v pok.

Vsebina. I. Naša organizacija. (VII.) (Idejalist.) — II. Nekaj o petju. (Dav. Lesjak.) — III. Društveni vestnik. — IV. Dopisi in razne vesti. — V. Natečaji in inserat.